

[Statsministeren.]

lukkende er forekommet i tilfælde, hvor det har været nødvendigt for at hindre udbredelse af smitsom sygdom, herunder køns sygdom. Foruden de herom gældende bestemmelser, der er optaget som bilag 4 og 5 til lovforslaget, har det været nødvendigt i Grønland som andre steder at have hjemmel til fjernelse af børn fra hjemmet i tilfælde, hvor hensynet til barnets velfærd gør det påkrævet. Jeg henviser her til den midlertidige landsrådsvedtægt om børneforplejning, der er optaget som bilag 3 til lovforslaget.

Også denne vedtægt finder meget begrænset anvendelse, men selvom der således kun i få tilfælde i Grønland bliver tale om administrativ frihedsberøvelse, er det klart, at påbudet i grundlovens § 71, stk. 6, om domstolskontrol med sådan frihedsberøvelse må efterleves ved udfærdigelse af lovbestemmelser, hvori der gives nærmere regler for fremgangsmåden ved domstolskontrollens gennemførelse.

De hertil sigtende bestemmelser er optaget som nyt afsnit E til retsplejelovens kapitel 4. Disse bestemmelser er udarbejdet med forbillende i de tilsvarende danske bestemmelser, og jeg skal med hensyn til enkelthederne tillade mig at henvide til bemærkningerne til forslaget.

Forslag til en ny § 22 a til kapitel 6 er ligeledes en følge af de gennemførte ændringer i grundloven. Ganske vist er bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 4, om adgang til appel af fængslingskendelse ikke ny, men da grundloven ikke hidtil har været gældende for Grønland, har den grønlandske retsplejelov ikke indeholdt en hertil svarende bestemmelse. Dette må ses på baggrund af, at den grønlandske retsplejelov af hensyn til de vanskelige kommunikationsforhold er opbygget således, at den ikke hjemler adgang til appel under en sags behandling i I. instans, men alene til anke af dom, der afsiges af underretten. Det må erkendes, at gennemførelsen af dette synspunkt kan give anledning til særlig betænkelighed med hensyn til kendelser om tilbageholdelse af sigtede personer, og lovforslaget er på dette punkt udarbejdet således, at landsdommeren, selvom fremstilling af den sigtede kun undtagelsesvis vil kunne ske, får det

bedst mulige grundlag for at tage stilling til, om tilbageholdelsen bør opretholdes.

Lovforslagets øvrige bestemmelser indeholder en række mindre reformer, som der har vist sig trang til i den tid, der er forløbet siden retsplejelovens ikrafttræden.

Som det fremgår af landsrådsforhandlingerne om dette lovforslag, er der i landsrådet rejst spørgsmål om at nå frem til mere hensigtsmæssige regler om de grønlandske domstoles art og sammensætning. Det er mit indtryk, at man fra visse sider i landsrådet navnlig er tilbøjelig til at mene, at de grønlandske underretter har vanskeligt ved at magte arbejdet, dels på grund af sagernes antal, dels på grund af de mangeartede juridiske problemer, der kan opstå under sagernes behandling. Det siger sig selv, at regeringen i høj grad vil være lydhør overfor en sådan kritik. Som der anføres i bemærkningerne til lovforslaget, er det min agt i vinterens løb at få foranstaltet en nærmere undersøgelse af, hvorledes den nye retsplejeordning, der nu har været i kraft i ca. 3 år, har virket. Det rejste spørgsmål og forskellige udtalelser, der er fremsat offentligt herhjemme, giver mig dog anledning til at knytte enkelte principielle bemærkninger til hele dette spørgsmål.

Udgangspunktet for Grønlandskommissionens overvejelser om en nyordning af retsvæsenet i Grønland var den grundlæggende betragtning, at man måtte bort fra en ordning, der opdelt befolkningen i 2 grupper, for hvilke der gjaldt forskellige retsregler. Man var enig om, at man først og fremmest måtte finde frem til en ordning, hvorefter der for disse 2 befolkningsgrupper opnåedes fuldstændig lighed med hensyn til, hvilke instanser der skulle behandle retssager, og efter hvilke regler disse retssager skulle behandles. Det er vigtigt, at man holder sig dette udgangspunkt for øje, idet det selvfølgelig måtte være af stor betydning ved overvejelserne, at der ikke var tale om at indføre visse forbedringer af et enkelt system, men om en sammenarbejdning af 2 retssystemer. Samtidig var det klart, at man måtte stræbe efter en ordning, der i alt væsentligt ydede de samme retlige garantier, som vi i de sidste hundrede år har anset for et selvfølgeligt led i vort demokratiske system. Nødvendigheden af at sætte sig